

CITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih višanja cen, potrebujemo delovanje. Skušajte in...
Library of Congress
Periodical Division
No. 9

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, FRIDAY, MAY 21, 1943. — PETEK, 21. MAJA, 1943.

DA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate...
2c
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Kazenski sobot, nedelj in praznikov)
CITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME LI. — LETNIK LI

ZRAČNA OFENZIVA PROTI ITALIJI

Včeraj so ameriški letalci vprizorili veliko ofenzivo na italijanske otoke in pri tem pokazali, da so gospodarji v zraku, kajti uničili so 28 sovražnih aeroplanov in bombardirali razne kraje in še posebno letališča na Siciliji in Sardiniji. — Napadli so tudi Cagliari, Monserato, Elmas, Villacidro in Milis.

Fotografije so pokazale, da so letelce trdnjave na tleh uničile 44 sovražnih aeroplanov. V zraku in na tleh je bilo uničenih skupno 72 aeroplanov, Amerikanci pa so izgubili samo 4 aeroplane.

Vendar pa je bila osiška zračna sila po velikem porazu v Tuniziji znatno ojačena, kajti ko so ameriške trdnjave bombardirale letališča pri Milo na Sardiniji, se je dvignilo v zrak veliko število nemških aeroplanov, ki so napadli ameriške aeroplane. V tem boju je bilo uničenih 10 nemških aeroplanov.

Amerikanci so dalje napadli letališča pri Cagliari, Monserato, Elmas, Villacidro in Milis na Sardiniji. Pri tem napadu je bilo uničenih 7 letal na tleh, 18 pa jih je bilo izstreljenih v zračnem boju.

Letelce armade so tudi bombardirale Trepani na Siciliji, kjer so vžigale bombe zažgale več poslopj na letališču in od 50 aeroplanov na tleh uničili 37 aeroplanov.

Letelce trdnjave so bile na poletu v Tuniziji, ko jih je napadlo 50 zasledovalnih aeroplanov med otokoma Sicilijo in Egadijem. Osiški aeroplani so se kot krakulji vrgli na solidno formacijo ameriških bombnikov, ki so proti sovražnim aeroplanom izgledali kot orli. Bitka se je bila v višini 24.000 čevljev.

Včerajšnje osiške izgube v zraku v primeri z ameriškim izgubami so bile veličanske in če se bo to ponavljalo še en mesec, tedaj bo morala Nemčija poslati v Italijo aeroplane, ki varujejo nemške kraje pred angleškimi zračnimi napadi čez Rokavski preliv.

NOV ZRAČNI NAPAD NA BERLIN

Švedska poročila naznanjajo, da so angleški aeroplani zopet bombardirali Berlin in sicer že drugič v 12 urah.

Berlin je bil iz zraka napaden že 65krat in samo pretekli teden štirikrat.

Podrobnosti o uspehu napada še niso znane.

Josip Stalin prejel Rooseveltovo pismo

Sinoči je maršal Josip Stalin iz rok posebnega odposlanca Josepha E. Daviesa prejel terno pismo predsednika Roosevelta.

Uradna sovjetska časnikarska agencija Tass o tem kratko poroča:

"20. maja je predsednik sovjeta ljudskih komisarjev U. S. S. R. Stalin ob prisotnosti ljudskega komisarja za zunanje zadeve Molotova sprejel Josepha Daviesa, osebnega zvestopnika predsednika Združenih držav. Davies je Stalinu predstavil pismo Združenih držav Standleya."

Molotov je Daviesa sprejel pred obiskom pri Stalinu in sta imela daljši razgovor.

V prvem poročilu vsebina Rooseveltovega pisma Stalinu ni bila objavljena.

Ameriški uspehi na Attu-u

Slika kaže Aleutske otoke, ki se raztezajo od Alaske v polkrogu v jugozapadni smeri. Na skrajnem koncu otočja se nahaja Attu, kjer so ravno sedaj v teku srditi boji.

Amerikanci na Attu so zavzeli drugi strateško zelo važen gorski prelaz, ki vodi v smer, kjer se Japonci nahajajo v pasti. Amerikanci so tudi zasedli letališče, ki so ga Japonci gradili in je že bilo skoro dokončano.

Mornariški urad naznanja, da se je vreme na Aleutih izboljšalo in ameriški letalci so se takoj poslužili priložnosti ter so bombardirali Chichagof priistanišče, kjer so Japonci obkoljeni. Vojaški izvedenci pravijo, da bo mogoče v kratkem času Attu očistiti. Japoncev, samo da ostane lepo vreme nekaj dni.

O bojih na Attu je včeraj na časnikarski konferenci poročal vojni tajnik Henry L. Stimson, ki je povedal, da četam, ki se bore na Attu, poveljuje general Eugene M. Landrum; severnemu krilu, ki je prišlo iz Holtz zaliva, pa poveljuje polkovnik Frank L. Culin. Stimson pa ni povedal imena poveljnika armade, ki je prodirala z juga iz Massacre zaliva.

Uradna poročila naznanjajo, da se boji na Attu bližajo koncu, kajti Japonci se nahajajo v obupnem položaju. Ameriške bojne ladje, ki manevrirajo v bližini obali, obstreljujejo zadnje japonske obrambne črte.

Stimson je rekel, da bo še več zelo vročih bojev in da bodo tudi ameriške izgube še velike, toda zmaga je blizu.

Letališče, ki so ga Japonci skoraj že dogradili, bodo Amerikanci naglo dogotovili in ga bodo porabljali za bombardiranje Tokija, ki se nahaja 2000 milj od Attu.

Nemčija pošilja orožje Bolgarom

Iz Kaire je prišla vest na NYT, da je bolgarska vojska začela zopet prejemati iz Nemčije pošiljke tankov, tovornih avtomobilov in poljskih topov. To je ravno nasprotno od onega, kar se je godilo lani, ko je Bolgarska gledala na to, da ostane njena vojska slabo oborožena, tako da bi ji ne bilo treba sodelovati v vojni z Rusijo. Zdaj pa so Bolgari in Nemci enako zainteresirani na tem, da dobi bolgarska vojska čim boljše orožje, da bi mogla uspešno braniti ozemlja, katera ji je poklonilo osiše. — JIC.

Nove stavke izbruhnile

Na polju premoga in v detroitskih vojnih tovarnah so izbruhnile stavke, ko je pustilo delo deset tisoč premogarjev v treh državah in sedem tisoč petsto delavcev v Chryslerjevih tovarnah za tanke in topove v Detroitu.

Premogarji in delavci so pustili delo v znak protesta proti aktivnostim Vojnega odbora za delo.

V zapadni Pennsylvaniji je zastavkalo okrog štiri tisoč premogarjev in nato se je stavka razširila še na rove v Ohiju in Kentucky ter West Virginiji. Tudi v Centralni Pennsylvaniji je prenehalo z obratovanjem 11 rorov ker so najverjetneje pustili delo. Nevarnost obstaja, da se bo stavka razširila in nekateri opazovalci so mnenja, da vodijo stavko predstavniki U. M. W. unije, ki navadno nič ne stori brez Lewisovega dovoljenja in odobranja. Ti opazovalci menijo, da hoče dati Lewis s tem odgovor na Lokesovo pismo, v katerem je bilo Lewisu in majnerjem povedano odprto, da more odobriti nov kontrakt med premogarji in operatorji samo War Labor Board.

Podaljšano premirje med premogarsko unijo in operatorji bo trajalo do 31. maja.

Zastoj dela v detroitskih tovarnah Chryslerjeve korporacije je prizadel obrat, v katerem je zaposlenih 14.500 delavcev avtne industrije. Delavci, ki so zastavkali, spadajo k organizaciji OIO in stavka je bila vprijetna v znak protesta, ker korporacija ni hotela podpisati unijskega kontrakta. Stavkarji so postavili piketno stražo okrog tovarne in predsednik avtne unije, Edward Carey je dejal, da je posvaril WLB, da voditelji unij ne morejo več biti odgovorni za te vrste dogodke, ako ne bo Vojni odbor za delo ukrenil kaj uspešnega za poravnavo sporov med delavci in delodajalci. Dejal je, da se W. L. B. ni hotel ravnati po priporočilih delavskega odbora v svojem odboru.

Nepotrebno trošenje denarja v vojnem času je podzvestna sabotaža. Vojna produkcija potrebuje vaše dolarje, zato kupujte vojne bonde, namesto, da trošite denar po nepotrebnem.

Boji v Jugoslaviji

Križi in težave nacistov z guerilci

Iz Stockholma pride vest potom AP dne 16. maja, da iz nevturalnih prestolnic poročajo, da so neprestani guerilski napadi v ozadju nemških linij postali tako huda grožnja za nacistične vojaške operacije, tako v Sovjetski Rusiji kakor v Bosni, da je Heinrich Himmler, šef Gestape, organiziral posebno legijo za boje proti partizanom.

Poročila trde, da nabirajo člane te legije med najboljšimi strelci nemške vojske; organizirali so jih v skupine po 20 mož, ki imajo pravico, postopati popolnoma "neodvisno".

Berlinski dopisnik švedskega časopisa "Aftonbladet" pravi, da je objavljeno posebno odklikovanje vsem onim vojakom, ki bi uspeš ubiti sto guerilcev.

Boji v bližini Sušaka

UP poroča iz Stockholma dne 17. maja, da iz Budimpešte došla brzovjavka pravi, da so jugoslovanski gerilci zasedli dne 12. maja hrvaško mesto Sušak v reškem zalivu in odbili vse poskuse hrvaških (Paveličevih) čet, da ga zavzamejo zopet nazaj.

Brzovjavka trdi tudi, da so se odigrali hudi boji za posest vasi Kopovo, kjer pa so se morali po 24urni bitki umakniti.

V neki hrvaški občini je vzela okupacijska oblast za telce tristo žena in nekaj mož, ker so se njih sorodniki pridružili gerilcem.

Čete osiše se še nočejo umakniti iz Balkana

NYT je prejela vest iz Kaire, detirano 18. maja, ki pravi, da dozdaj tu še ni videti nobenih znakov, da bi se Italijani umakali z Balkana kakor to zatrjujejo nekatere vesti.

Najbrže se nahaja na grški celini še vedno 9 italijanskih divizij in več nego dve nemški. Čete osiše so začele tudi z ope-

John L. Lewis se vrne k AFL.

Washington, 19. maja. — John L. Lewis in njegova majnerska unija prideta spet pod okrilje Ameriške delavske federacije, s katero je pretrgal vse stike pred osmimi leti, ko je organiziral Kongres industrijalnih unij (CIO).

William Green, predsednik AFL je sinoči povedal, da je napravila majnerska unija U. M. W. A. formalno aplikacijo za pristop k AFL. Green je rekel, da svet eksekutive skuša upoštevati zadevo po pravilih in s simpatijo.

Ker je Green že večkrat nagovarjal Lewisa javno, "naj se povrne domov", je lahko sklepati, da bo Lewis sprejet nazaj v vrste Ameriške delavske federacije.

Zopetna priklonitev Lewisa ve majnerske unije k AFL bo pomenila poravnanje starih sporov in zacelitev ostrih ran na unijskem polju, ali vkljub temu pa ostaneta dve nasprotni si delavski narodni organizaciji, CIO in AFL. Lewis je deloval za CIO, ko je bil še član AFL in je radi tega bil vržen iz Ameriške delavske federacije.

Lansko leto pa je Lewis s svojo majnersko unijo izstopil iz organizacije CIO, ko se je sprl s Philipom Murrayjem, predsednikom CIO.

Green je izjavil, da so premogarji dobrodošli in AFL bo imenoval poseben odbor, ki bo vodil razgovore za zopetni pristop. Največja ovira, je dejal Green, bo 50. distrikt UMW in pa Progressivna majnerska unija, ki je tudi priključena k AFL.

Vzrok Lewisove najnovejše akcije ni znan, a dozdeva se, da uvideva potrebo skupne fronte delavstva po vojni, ko lahko nastane nevarnost, da delavstvo izgubi svoje težko pridobjene pravice in privilegije organiziranja in kolektivnega pogajanja. Lahko je, da so ga vodili pri tem še neki drugi motivi, kateri stremijo za tem, da bi zopet imel uvaževalno besedo pri bodočih mirovniških pogajanjih z organizacijo CIO.

ITALIJANI SE NE UMIKAJO Z BALKANA

Kairo, 18. maja. — Vkljub napovedim, da se bodo prišli Italijani sprčo poraza v Afriki umakati iz Balkana v svrhu obrambe lastne dežele, ni opaziti, da bi nameravali to storiti.

V Grčiji se še vedno nahaja devet italijanskih divizij, poleg dveh nemških divizij. Osiščne čete pri Thessaly-ju vodijo boje proti guerilem.

V Grčiji se še vedno nahaja devet italijanskih divizij, poleg dveh nemških divizij. Osiščne čete pri Thessaly-ju vodijo boje proti guerilem.

Osišče tudi zalaga bolgarsko armado s tanki, truki, topovi in drugim orožjem, ki prihaja največ iz Nemčije. To je v kontrastu z obnašanjem Bolgarije v preteklem letu, ko se ni hotel oboroževati, da je imela tako izgovor in ji ni bilo treba voditi vojne proti Rusiji na strani Nemčije. Izgleda, da hoče sedaj Bolgarija, kakor Nemčija, brati ozemlja, ki jih je osiše razdelilo med svoje satelite.

racijami proti guerilskim skupinam v Tesaliji. — JIC.

KROMPIR V BRIVNICI

New York. — Uradniki od administracije cen in nekateri mestni predstavniki z županom La Guardijem na čelu, so bili včeraj obveščeni po krompirja lačnih Newyorčanov, da se nahaja v neki brivnici ogromen kup krompirja, medtem, ko na trgu ni moč dobiti nobenega krompirčka.

Vest je spravila župana in druge takoj v akcijo in investigacija je pokazala, da so imeli ljudje, ki so se pritožili prav, kajti komisija, ki je šla zadevo preiskovati, je našla 16.100 funtov krompirja v neki brivnici blizu 48. ulice na zapadni strani mesta. Župan La Guardia, ki je načeloval komisiji, je bil zelo razljuten nad celo zadevo in je ukazal krompir zaseči proti odškodnini — seveda lastnik ne bo dobil od mesta zanj take cene, kakor jo je nameraval dobiti s postransko prodajo krompirja. Poleg tega se mora zdaj zagovarjati pred sodiščem, kjer se ni drži gotovih predpisov. V smolu je spravljen tudi brivec, ki mu je dal na razpolago prazen prostor za brivnico, da je vanj znesel vreče krompirja.

Lastnik krompirja je Benny Caplan, star 38 let, Charles Falcone, pa je nesrečni brivec, ki mu je prinesel krompir več kot dovolj smole, kajti policija je odkrila, da ima poleg prijateljevega krompirja v prostoru tudi več kerozina, kakor bi ga smel imeti po predpisih tozadnih odredb — tako se bo moral sedaj zagovarjati pred natančnimi oblastmi. Pa to še ni vse. Zaprl so mu tudi brivnico radi kršitve mestnih stavbniških odredb. Charles bo najbrž imel dovolj krompirja za vse življenje, ko bo enkrat rešen vseh sitnosti, v katere ga je spravljen.

Zedinjene države pazijo na zdravje 14 do 18-letnih delavcev

Washington. — Otroški urad U. S. Department za delo, ki cenijo, da bo letos poletj več od tri milijone dečkov in deklet od 14 do 18 leta popolnoma ali pa deloma zaposlenih, poudarja važnost, da se skrbi za zdravje teh mladih delavcev.

Urad je dobil poročila, ki kažejo, da vedno več dečkov in deklet od 14 do 18 leta poskuša vezati šolo in delo. Ako prav nadzorovano, tako da delo ne presega mladih moči, je to zelo koristno, ker daje malim ljudem možnost, da se udeležujejo važnega dela v poslih, kjer vlada za njihove delavne moči velika potreba.

Urad povdarja: "Potrebna je skupna akcija s strani urada zdravja, šole in delodajalcev. Treba je načrtov za primerno delno zaposlenje teh mladih dečkov in deklet in tudi paziti na to, da skupno število šolskih ur in dela ne postane previsoko. Tudi matere imajo svoj del odgovornosti in morajo pa-

O POTOPI AVSTRALSKÉ BOLNIŠKE LADJE

Iz glavnega stana gen. Mac-Arthurja v Avstraliji je prišla dne 18. maja vest, da je sovražna podmornica pretekli petek torpedirala in pogreznila avstralsko bolniško ladjo Centaur, katere se je nahajala nekaj 42 milj vzhodno od Brisbane in je bila razsvetljena, da je bilo lahko videti, da služi za prevažanje ranjencev. Ladje ni spremljala nobena druga ladja. Tukaj sedaj je navedeno bolj obširno poročilo o tem napadu.

Na 3222tonski bolniški ladji se je vozilo čez 300 oseb, od katerih jih pogrešajo 299. Ranjencev na ladji slučajno ni bilo. Štirinajsetdeset oseb, ki so bile rešene morajo zdraviti zaradi opeklin, ugrizov od morskih volkov in drugih poškodb, ki so jih rešenci dobili, ko so v največji naglici poskakali z ladje, ki je trenutno zagorela in se pogrezala obnem.

Nekaj rešena bolničarka je dejala, da je skušala rešiti svojo najboljšo prijateljico, ki pa ni znala plavati in se je končno v veliki zmedbi zgubila od nje. Dejala je, da so morski volkovi prežali na ljudi, ki so skakali iz goreče ladje v morje in mnogi so tako našli stransko smrt, ko so se hoteli s skokom v morje rešiti.

Morski volkovi so sledili tudi rešilnim čolnom in brodolomci so jih morali neprenehoma skoziti 36 ur poditi vetran s kosi lesa, ki so ga pobirali z valov.

Pravijo, da je bila podmornica najbrž japonska in rešenci so jo videli, ko se je za hip prikazala na površju nekaj sto metrov vstran od rešilnih čolnov.

MacArthur je izjavil, da je bilo to dejanje sovražne podmornice divjaško in namenjeno, da bi bil viti strah in groza pred brezobzirnostjo sovražnika, kajti jasno je, da bo sovražnik postal desperaten v svojih dejanjih, ko bo spoznaval, da ne more zmagati.

ITALIJANI BEŽIJO V RIM

London. — Alžirski radio poroča, da ljudje iz bombardiranih krajev Italije bežijo v Rim, ker menijo, da sveto mesto ne bo napadeno po zavzetih. V tej veri se je podalo proti Rimu pred kratkim 300.000 beguncev, katere pa so vojske in karabinjerske straže pred Rimom obrnile in poslele nazaj, odkoder so prišli.

Število vojnih ujetnikov v Tunizu presega 200.000

Zadnja poročila iz glavnega zavezniškega stana v Severni Afriki javljajo, da znaša število osiških ujetnikov v Tunizu že precej čez dvesto tisoč mož. Poleg tega je padlo zavezniškom v roke tudi mnogo vojnega materiala.

ziti na to, da dobe njihovi sinovi in hčere, ki delajo, dovolj in dovolj močno hrano.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignac Rude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$5. Advertisement on Agreement.

Ze celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$5.—; na pol leta \$2.—;
na četrt leta \$1.50.—. Za New York za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—.
Za tiskarstvo za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan razven soboto, nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

ITALIJA NEKAJ SPOZNAVA

Po poročilih, ki so prišla iz Berna v Švici, je jasno, da je italijanski tisk dokaj spremenil svoje bombastično zatiranje, da je invazija Italije nemogoča. Virginio Gayda, ki je še pred par dnevi vedel italijanski tisk v smelem bahanju, da se bodo zavzemali glede invazije Italije obrisali pod nosom, je kor nedavno zvil svojo vižo in sedaj poje drugačno pesem.

V listu "Giornale d'Italia", katerega urejuje, signor Gayda vprašuje odprto takole: "Kakšni so pogoji, ki bi jih bila morda pripravljena nuditi Italiji Washington in London v zameno za 'brezpogojno predajo'?"

"Kot steje stvari danes," pravi dalje Gayda, "bi pomenilo prenehanje bojevanja za nas narodno uničenje, če ne celo izgubljenost. Ali bi ne bilo torej boljše nadaljevati z borbo še nekaj časa, vključno terorističnim napadom in uničevanju italijanskih vasi, trgov in mest... če bi nam to prineslo drugačen konec vojne?"

Gaydova omenba brezpogojne predaje in pogojev, ki bi bili v zvezi z njo, je bila podana zaenkrat z opisom "najnovejših angleško-ameriške grozovitosti" — metanja pamfletov med Rimom pred par dnevi. V teh pamfletih je bilo navedeno, katere mesta in kraje bodo zavzevali italijanski letalci napadli in v seznamu imen mest je bil tudi Rim.

Po poročilih je razvidno, da so Američani dali Italijanom v teh pamfletih razumeti, da slednji še niso vzeli v poštev ameriških zahtev, ki so bile podane po radiju. Italijani so pisali, da je v pamfletih rečeno, da je za Italijane priporočljivo, če to store in se tozadevno takoj odločijo.

Italijanska propaganda pa seveda skuša pronači s takimi tipanji, kje se skriva malodarnost in nagib do odpora v slučaju invazije, a po drugi strani pa je vendarle resnica, da Američani in Angličani skrbijo "omejati" Italijane z bombami in zavzevalniško propagando.

Poleg tega so prišla poedina poročila, iz zanesljivega vira v Vatikanu, ki pravijo, da je papež poslal newyorškemu nadškofu Francis J. Spellmanu posebno poslanico, ki je bila dostavljena preko Istanbula v Turčiji. Papežev, oziroma vatiškanski predstavnik, mgr. Emmelele Clarizio, kateremu je bila značilnim potom dostavljena omenjena poslanica, da jo izroči na pristojno mesto, sedaj čaka na odgovor, kakor se glasi poročilo.

Papežovo pismo ali poslanica menda vključuje nekakšen načrt za doseg kompromisa z ozirom na sredozemsko bazo, v kolikor to privede Italijo.

Nadškof Spellman se nabeja sedaj nekje na Srednjem Vzhodu in bo nemara igral vlogo posredovalca pri zavzevalnih na željo Vatikana, katerega nepopravični predlogi za kompromisni mir vključujejo desetletni načrt za politično spremembo — tekom te dobe bi prešla civilna oblast nazaj v roke ljudstva in fashijske stranke, kot taka, bi bila razpuščena takoj, a civilna administracija bi prehajala v roke ljudstva stopnjeje in po gotovih, dobro objasnjenih načrtih.

Italiji naj bi bilo tudi dovoljeno, da bi gospodarila Tripolitniji in Cyrenajski na podlagi "pogovorne kapitulacije", ki bi dovoljevala vsem vladam ekstraterritorialne pravice, po vzorcu enakega dogovora, ki je bil sklenjen z ozirom na Egipt po zadnji svetovni vojni.

Da se nekaj kuha in pripravlja v Vatikanu z ozirom na kak sprejemljiv kompromis za Italijo, je razvidno tudi iz dejstva, da je bil poklican v Vatikan papežev nuncij v Bernu, Filip Bernardini, katerega je pozval domov papežev tajnik, kardinal Magliione. Bernardini je imel v Bernu tesne stike z zavzevalnimi in ošičnimi diplomati in bo papežu poročal o svojih vtisih, ki jih je dobil v nevtralnem Švici. Opazovalci so menja, da se vršijo v Vatikanu važne priprave, katere da bi misliti, da se pripravlja značilen diplomatski dogodek.

Japonska svari Rusijo

Tokijski radio je posvaril sovjetsko Rusijo glede morebitne ruše njene sibirske baze po zavzevalnih, rekoč, da bi se Japonska maščevala nad Rusijo, ki bi slednja dovolila zavzevalnikom, da prevzamejo te baze v slučaju napadov na Japonsko.

Trenotno, vse je glasilo radijsko svarilo, "buzirajo odnosa med sovjetsko Rusijo in Japonsko na nevtralnosti. Če pa bo kdaj v bodočnosti Rusija dala Zdr. društvu na razpolago njene sibirske baze, bo japonska armada udarila na Rusijo s najhujšim "blitzkriegom", ki ga je Rusija še kdaj doživela."

Londonski radio je poročal o tej japonski grožnji tekom radijske oddaje poljskega programa.

ma. Japonski program, ki je vseboval to grožnjo, je bil namenjen Indiji in Burmi.

Samomor radi slabega spričevala

New York, 19. maja. — Štirinajst let stara Paulina Silva se je ustrelila z očetovo puško zato, ker je dobila v šoli slabe reče. Pred izvržitvijo samomora je še pozdravila svoje starše, ki so ravno prišli od nekod domov in niso niti sutili kaj nan erava dekletke storiti.

Smrt hčerke je zelo potrla očeta, ki je dejal, da je bil sam mučil streljati z puško, ko je bila družina zunaj na deželi na počitnicah. "Tokrat mi ni prišlo na misel, da bo njegova levska puška pomagala prinesiti tako tragedijo v njegov dom,

NOVA MAŠA v NEW YORKU

Vnedeljo dne 16. maja smo imeli v New Yorku dan, ki bo zapisan v srcih naših Slovencev za vedno. Imeli smo novo mašo, katero je daroval čast. g. Rudolf Maček, sin John in Mary Maček. Značilno je to, da č. g. novomašnik je prvi fant, ki je bil knočen pri sv. Cirilu. Ne prvi otrok, ker so bile pred njim štiri dekleta, on pa prvi fant in tega si je Gospod izvolil; "tudi ti pojdi v vinograd moj."

Da, ta dan bo res ostal nam pomikati sprevod iz dvorane z družini in sicer društvo sv. Jožefa s zastavo, društvo Najsv. Imena, društvo Knights of Trinity, društvo sv. Ane, društvo Marije Pomagaj, Oltarno društvo, društva SZZ št. 84 in 93, nato ostali farani. Mogočno so bučale orgle pod vodstvom organista Mr. Hudeta in v tem času so prihajali iz župnišča duhovščina z novomašnikom in pa z nevesto z 4 družicami. Ves program nove maše je bil, ako bom mogel opisati sledeči:

Mrs. Mary Maček, novomašnikova mati, Rev. Rudolf Maček, novomašnik, Mr. John Maček, novomašnikov oče, in Miss Frances Pirnat, hči novomašnikovega bratrance Mr. Frank Pirnata.

vsem v spominu. Že ob 8. uri so se zbirali farani v dvorani, prihajali sorodniki od blizu in daleč, ne samo iz New Yorka, ne samo iz Brooklyna, Ozone Park, Jamaica, pač pa celo iz Connecticut, New Jersey, Massachusetts, Pennsylvania, Virginia, itd. Ko sem opazoval priprave, sem precej videl, da bo to dan, ki ga je "storil Gospod."

Točno ob 10. uri se je začel

Ko je prišla slavnostna postanka v cerkev, so združeni zbori, Cerkevni pevski zbor in pa moški pevski zbor "Slovan" zapeli tisto lepo, pa vendar vedno novo pesem "Novi mašnik."

Nato so šli oltarni strežniki s križem, katere je vodil domači gospod župnik, nato je šel čast. g. subdijakon Rev. M. Stepanič, sledila je prva družica Miss Penko z krasnim simbolom, pšenično klasje, nato je šel dijakon Rev. Sebastian Day, iz Australije sledila je družica Miss Kreč z simbolom grozdiča. Nato je šel č. g. pridigar Rev. Gabrovšek in sledila mu je družica Miss Grill z blazinico, ki je nosila vino in vodo za novo mašo. Nato je prišel prečast. gospod Benedikt Hoge, komisar slovenskih frančiškanov iz Lemonta, ki je imel čast peljati novomašnika pred oltar kakor arcidijakon, za njim je šla Miss Marion Svet, ki je posila blazinico s pateno in hostijo, s katero je novomašnik daroval presv. datitev. Nato je pa prišla nevesta novomašnika Miss Pirnat, katere je nosila na prekrasni blazini kelih, nato so prišli novomašnik in pa na njegovi desni mama na levi pa sta; za tem so prišli drugi sorodniki.

Med tem se je duhovščina razvrstila pred oltarjem, domači župnik je zaprl vrata obhajilne mize in nagovoril novomašnika, ali bolje rečeno stariše. Pri nagovoru ni ostalo nobeno oko suho, ko so gospod rekli mami: "Do oltarja ste ga pripeljala, od sedaj pa za naprej mora iti sam — Bogu ste ga izročila, Bogu je posvečen."

Nato se je začela sv. maša in vsa slovesnost se je končala z blagoslovom. Krasen je bil prizor, ko je novomašnik po sv. maši sedel pred oltarjem in je podelil materi in očetu svoj prvi novomašniški blagoslov, nato pa svoji nevesti. Nisem si mogel raztolmačiti čudnega prizora, ko je dal novomašnik blagoslov nevesti, ji je s tančico zakril obraz, pa sem vprašal, dobil sem ta odgovor: "Pri porokah je nevesta zakrita s tan-

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571—Na Marijance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Duquesne University
Lamburica orkester

St. M575—Terezinka polka
Na planincih—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za tor. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSH, Inc., 463 W. 42nd St., New York

čico, tukaj pa je nevesta svojo ga ženina darovala Bogu, in ostala v svetu, dočim je ženin posvečen Bogu, zato ženin novomašnik zakrije obraz nevesti ker sta ločena za vedno."

Po sv. maši se je razvila procesija ravno tako kakor pred sv. mašo kakor so se podali sorodniki v župnišče, drugi farani pa v cerkveno dvorano h kosilu. Ob dyeh je bil sprejem v dvorani in zopet se je začela slavnostna pesem "Novi mašnik bod' pozdravljen," katero je pela vsa dvorana okoli 200 ljudi. Nato so g. župnik pozdravili novomašnika in izročili stoloravnateljstvo bratranču novomašnika Mr. Karl Majdiču, kateri je izvršil ta težki posel vsem v zadovoljstvo in mojstersko. Bili so razni govorniki, kakor prečast. Komisar iz Lemonta, Rev. Day iz Avstralije, Rev. Martin iz Washingtona, Rev. Zvonko, hrvaški župnik, predsedniki in predsednice oziroma člani raznih društev, zaigral je mladi Manhattan trio v duetu so nas presenetile v dvospevu Miss Archel in Mrs. Kobilica s Planinsko rožico, mogočni akordi slovesne slovenske pesmi od "Slovana," navdušen govor Rev. Gabrovšek, ne pozabljiv govor v imenu "Slovana" Mr. Mlutz in še drugi katere pa ne vem imenovati, ker vas je bilo premočno in nepopisljivo.

Le še to, da nam je stoloravnatelj predstavil brata in ženo njegovo, kakor tudi sestro in njenega moža. Nazadnje so se pa morala še pokloniti oče in mati novomašnika, katere bi bila rada nekaj rekla, pa nista imela od ginjenja glasu; samo solze v njunih očeh so dovolj glasno govorile, kaj mislita reči. Nato je bil poklican k kesedi sam novomašnik, ki se je v iskrenih besedah zahvalil vsem priučenim. Stoloravnatelj je odločil svojo čast s tem, da je dal besedo nazaj našemu župniku, ki se je vsem navzočim še enkrat zahvalil, kar je zaključilo slovesni dan nove maše. Nato je sledila za vse prosta zabava, ki smo se veselili dneva pozno v noč.

Eden ki je bil zraven.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče slovenske pesmi:

1. Podkles — moški zbor s bariton samospevom
2. Posravn — moški zbor
3. Lahko me — moški zbor
4. Orosi svon — mešani zbor
5. Pomladinka — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Alternativni odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Soki — za samospelve, mešani zbor in spremljevalno glasovira
11. Psalm 29 — za samospelve, mešani zbor in spremljevalno glasovira ali orgel

CENA — SAMO 50 centov KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je uglasbil in v samostalnih izdajah MAJTEJ L. HOLMAR, organist in pevski vodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 W. 18th St. New York

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

SLIKA IZ DOMOVINE

Pred par dnevi je prinesel list "World Telegram" v New Yorku tri slike, ki so kazale, kako nacisti preiskujejo njete jugoslovanske guerile. Slika kaže, kako stari imajo dobro opravljene in še boljše oboroženi ošičniki pred partizanskimi vojniki. Vojak, ki preiskuje raztrganega in bosonoga guerila, se drži tako, kot bi pričakoval, da ga bo vsak čas raznesla kakva skrita bomba, ki jo morda nosi kje v obleki zajeti guerilec.

To je ena stran slike, katere bo morda zadivila ameriško publiko, ki ima rada avanturske in senzacijske vesti in slike.

Za nas, ki nam je Jugoslavija in Slovenija bližje pri srcu, kot more biti ljudem drugih narodnosti in dežel, ima pa ta slika še drugo stran in kar je zapopadeno v njej zaboli v srce.

Vsaj mene je zabodlo v dušo, ko sem videla te slike, zakaj tu je predstavljen v malem obsegu vse večja in vse strašnejša celotna podoba realizma borbe našega ljudstva.

Bosonogi in raztrgani ljudje se ne bore za prazen nič in ne brez vzroka... tudi izdajice iz lastnega naroda ne streljajo brez vzroka. Ljudje, ki se odločijo za odpor vede, da tvegajo svoje življenje zato, da bo narod mogel še živeti.

Pri tem se spomnim mlade.

Res, predragi čitatelji, ni ga lepšega dne v župniji, kakor je nova maša. Pa če se ne motim bo zopet kaj kmalu saj v enen letu zopet ena nova maša, za takrat pa se bom res pripravil, da bom lepše opisal, zakaj sedaj sem bil res presenečen od vsega, kar sem doživel v nedeljo.

Najiskrenjeje čestitke novomašniku Rudolf Maček, kakor tudi starišem John in Mary Maček in tem kaj so dosegli č. g. pred Bogom in ljudmi.

Eden ki je bil zraven.

"CRESTA BLANCA" CARNIVAL

V sredo zvečer 26. maja bosta na postaji WABC od 10.30 do 11. nastopila slovita Ethel Waters in Thomas L. Thomas, ki bosta z Morton Gouldovim orkestrom pela "Cresta Blanca Carnival." Gouldov orkester, ki šteje 50 godcev, bo tudi igral Raymond Scottovo skladbo "In an 18th Century Drawing room."

To je prava glasbena predstava ki je boste veselili.

Zahvala!

Midva, spodaj podpisana, se iskreno zahvaljujva vsem č. duhovnikom, sorodnikom, prijateljem in faranom za sodelovanje pri slovesni maši našega sina Rudolfa, 16. maja 1943, v Cerkvi sv. Cirila, na Osmi v New Yorku.

Hvala cerkvenemu pevskemu zboru in pevskemu društvu Slovan, kakor tudi organistu pevskemu Mr. Hudetu za slovesno petje, tako v cerkvi, kakor v dvorani. Hvala dekletom in ženskam, ki so delale v kuhinjah, kakor tudi točanjem, da so postregli vsem gostom. Hvala mladim igralcem Manhattan Trio za razvedrilo. Hvala Mr. Karl Majdiču, ki je tako mojstersko vodil ves program. A najlepša zahvala pa starišem novost in sicer: Mr. in Mrs. Frank Pirnat; Mrs. Josephine Svet; Mr. in Mrs. John Grill; Mrs. Antonette Kreč; Mr. in Mrs. Karl Penko.

Midva se najdeva besedi, da bi se vam dostojno zahvalila za vse, kar ste storili za našo in našega sina. Rada bi imenovala vsakega posebej, pa nama je sedaj nemogoče. Ako pa sva koga prezrla pri slovesni Nove Maše ali pa da se nista zahvalila o sebo, naj zadostujejo te vstave v zahvalo.

Se enkrat vsem skupaj prisrčna hvala.

JOHN in MARY MAČEK, stariši.

So. Ozone Park, L. I., N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

G. A. BECQUER.

Pasijonka

II.

Bilo je v noči velikega petka in prebivalci Toleda, ki so bili v svoji krasni katedrali navzoči vsi pri molitvah so ali že legli k počitku ali pa so si ob toplem ognju pripovedovali pravljice, kakor o Kristusu. Razsvetljevalcu, ki je, ko so ga bili ljudje izropali, pušcal kravo sled, vsled česar je prišel gločin na dan, ali povest o svetem dečku iz Guarda, na katerem so bili nespravljivi so sovražniki naše vere obnovili grozovito trpljenje Jezusovo.

Globok molk je vladal nad mestom, ki so ga le sem in tja motili tu daljni klasi nočnih straž, ki so v onih časih krožile ob Alcazarju, tam vzdihovanje vetra, ki je majal zastavice na zvonikih in ječal v zavrtih ulicah; tedaj je videl lastnik malega čolna, ki je bil pritrjen in se je zibal ob vznožju skale, ki jo oblija Tajo in na kateri leži mesto, ne daleč od mlinov, ki so kakor pristrasti prihajali k obrežju postavio, ki je s teža-

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. — Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam približno nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate pravočasno naročnino poravnati. Poslajte naročnino naravnost nam ali jo plačate našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

California:
San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado:
Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Idaho:
Idaho Falls, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Bevdic*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cloro in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolene
North Chicago in Waukegan, Math Warick
Maryland:
Kittymiller, Fr. Vodopivec
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Paulian
Washoe, L. Champa
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strulaha*
Little Falls, Frank Masie*
Worcester, Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Remik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumbe
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Kobilar
Pennsylvania:
Bessemer, John Jervikar
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supancic*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Forechak
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polantz*
Krayn, Ant. Tausch
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zuz*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Alin, Frank Skok
Sheboygan, Joseph Kakeb*
Wyoming:
Rock Springs, Louis Trachar*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obklati tudi druge naselbine v njihovi okolici, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik mora potrditi za vro, katero je prejel. Zastopnike topla pripravljamo. — Uprava "Glas Naroda".

nas nisi mogla izdati tako daleč, da si izpostavila nevarnosti naše skrivnostne obrede; in če si jih izdala, tedaj nisi več moja hči."

"Ne nisem več; našla sem drugega očeta, ki je poln ljubezni do svojih, očeta, ki ste ga vi pribili na križ in ki je na njem umrl, da bi nas odrešil, in ki nam je za vedno odprl vrata nebeska. Ne, nisem več vaša hči, zakaj jaz sem kristjanka in se sramujem svojega pokolenja."

Ko je Daniel slišal te besede, ki so bile izgovorjene z onogo gotovo močjo, ki jo podeli nebo le ustom mučenčev, je plnil na lepo judinj, jo vrgel na tla in vlekkel za lase, kot obseden od peklenškega duha, tja do vznožja križa, ki se je zdel, da razprošča svoje brezmesne roke, da jo objame ter zaklical obrnjen proti onim, ki so ga obkrožali:

"Tu vam jo izročam, spodite jo, nesrečnico, ki je prodala vašo čast, vašo vero in vaše brate."

Ko so naslednji dan zvonovi stožice po ozračju brneli in pozvali k prazniku, ter so se častiti prebivalci zadovoljili s tem, da so metali sulice v slavnostno judeže, je Daniel kot navadno odprl svojo prodajalnico in pričel s svojim vsakdanjim poslom. Na tistih pozdravljati mimoidoče, dočim je v repetrigoma tolkel s svojim kladivom po nakovalu, a oknice ob Sarinem obokanem oknu se niso premikale in ne odpirale in nihče ni več videl lepe judinje, kako se prikazuje v okvirju svojega barvanega mozaika in se nanj naslanja.

Pripoveduje se da je nekaj let zatem prišel pastir nadškofu svetlo, ki je do tedaj še nihče ni videl in ki je imela posnetke vsega mučnega orodja Odrašenikovega, nenavadno skrivnostno svetlo, ki je pognala med razpadlim zidovjem porušene cerkve in je tu ovijala svoje ročice.

Ko so na onem mestu kopali, da bi dognali izvor tega čudeža, so našli tako pripovedujoče ljudje, žensko okostje in vse svetle pridivke, ki so jih videli pri svetlici.

Truple so dolgo let s posebno častjo hranili v puščavici sv. Petra v Zelenju, čeprav niso mogli z gotovostjo dognati, kdo bi to bil, svetlica pa, ki je dandanes prav pogosta, se imenuje pasijonka.

PRVO URADNO POROČILO O REGISTRACIJI TUJCEV.

Prvo uradno poročilo o podatkih in statistika glede registracije tujcev v letu 1940, katero je pred kratkim generalnemu pravdniku predložil komisar za priseljevanje in naturalizacijo Earl G. Harrison, nam daje obilo informacij o tujcih v naši državi, katerih šte vilo ni nikdar bilo natančno znano doslej. Registracija je bila poverjena komisarju Earl G. Harrisonu.

Predpis o registraciji tujcev je dal vladi priliko, da zbere osnovne socialne podatke o tujcih v naši državi, katere smo že zdavnaj potrebovali v zakonodajne in vzgojne svrhe. Dalje poročilo ugotavlja, da poleg in formacij spiski oddelka za registracijo tujcev vsebujejo več tisoč dokumentiranih dokazov, ki kažejo na svetlo luč na zgodovino, značaj in druge važne okolnosti tujcev se tujcev.

"Danes nam je več znano — pravi poročilo — o onem delu našega prebivalstva, ki niso naši državljani, kakor o onem ki so naši državljani."

Nekateri važni in zanimivi podatki o tujcih v naši državi iz komisarjevega poročila sledijo:

Na dan 31. decembra 1940, je bilo število tujcev v Zdrnž. državah 4.921.452.

Vsled naturalizacije, odhoda ali smrti se je to število do 31. decembra 1942 skurilo na 4.202.717, ampak vsled naknadne registracije novodošlih tujcev in onih, ki se v teku 1940 niso registrirali kakor zakon zahteva, se je število do 31. decembra 1942 povečalo od 4.202.717 na 4.280.056 ali približno štiri in četrt milijona.

Tuji so prišli v Združene države iz več nego sto drugih držav. Skoro 75 odstotkov tujcev v Zdr. državah je bilo rojenih v Evropi, 20 odst. v drugih deželah Severne in Centralne Amerike, a ostanek — okoli 5 odst. — v Južni Ameriki, Afriki, Aziji ali na otokih Pacifika.

Največje število tujcev je iz Italije (695.363), sledi Kanada (408.012), Poljska (442.563), Mexiko (416.893), Rusija (366.842), Nemčija (214.718).

Več kot 28 odst. (1.235.425) skupnega števila tujcev živi v državi New York več ko 50 odstotkov, ostanek pa v ostalih devetih državah: Kalifornija (531.810), Pennsylvania (365.192), Massachusetts (360.390), Illinois (320.125), Michigan (296.934), New Jersey 275.620, Teksas (209.625), Ohio (200.328), in Connecticut (157.119).

Tujci je bilo več nego tujcev: 2.629.215 žensk, 2.292.237 moških.

Povprečna starost tujcev v letu 1940 je bila 48 let v nasprotju s povprečno starostjo tujcev rojenih in naturaliziranih državljanov. 64 in pol odst. tujcev so bili 45 let stari ali več med tem ko je le 27 odst. prebivalstva v celosti pripadalo tej dobi starosti.

Več nego 70 odst. od vseh registriranih tujcev je prišlo v Združene države pred l. 1924, a med temi jih je nad 900.000 prišlo sem pred letom 1906. Samo 1 in pol odst. tujcev v Zdr. državah je bilo pod 18 let starih, med tem ko je 31 odst. celokupnega prebivalstva pripadalo tej dobi starosti.

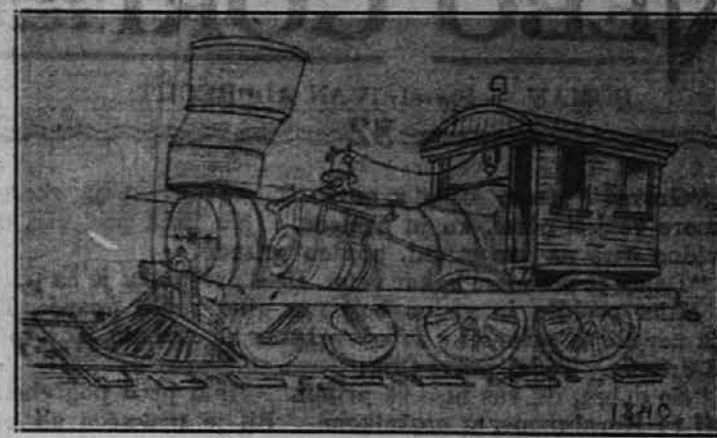
Okoli 45 odst. tujcev moškega spola so kvalificirani delavci ali rokodelci, medtem ko je samo 10 odst. žensk v sličnih pozicijah.

Približno 700.000 tujcev je nepismenih, od tega 67 odst. žensk in 33 odst. moških; nepismenost je mnogo večja pri onih, ki so 45 let stari ali starejši, brez ozira na spol.

"IDEAL MLADEGA MOŽA"

Maxie se imenuje zavidanja vredni mladi mož, ki so si ga študentke južnokaliifornijskega vseučiliša pred kratkim izbra-

Dopisni kotiček slovenske šole

Pred več kot sto leti, ko so nameravali zgraditi prvo železnico v Sloveniji, je Prešeren zložil pesem "Železna cesta". Uvrstili smo jo v zaključni program Slov. šole zaradi

njene šegavosti in popularnosti. Kako je izgledala železnica pred sto leti, je narisal Donald Orehek.

(Nadaljevanje na 4. str.)

le za moža s katerim bi najraje vsaka sama živela na kakšnem samotnem otoku robinzonsko življenje. Sveda je Maxie Tateher nekoliko podoben vsem priljubljenim filmskim igralcem, dobro pleše in se boxa moštrosko plava, itd. Da li vse to zadostuje za nepomešno srečo na samotnem otoku, je sveda drugo vprašanje — ameriška dekleta so o tem prepričana. Toda poskusila tega itak ne bo nobena, zadovoljile so se s tem, da so zmagovaleu Maxiteju pripelale na psi s puščico prebodoeno rdečo sree, s katerim hodi sedaj ponosno na okrog.

Te izgube so največje, ki jih je še doživela osiše v kaki slični kampanji. Zavezniki so ujeli 267.000 osiških vojakov v Tuniziji. ubitih je bilo 30.000 in hudo ranjenih 27.000.

Te izgube so prizadeli Amerikanci, Angležji in Francozi od 21. marca, ko se je pričela bitka ob Mareth črti.

Poleg velike izgube na vojaštvu je osiše izgubilo tudi 1795 aeroplanov. Seznan vojne materijala, ki so ga dobili zavezniki, se ni bil sestavljen.

Churchill je spet dedek

London, 19. maja. — Angleški premier Winston Churchill je postal že četrty stari oče, ko se je te dni rodila hčerka polkovniku Edwinn Duncan Sandysu, ter njegovi ženi, katere je bčj Winston Churchill.

Osiške izgube v Tuniziji

Totna vojna pomeni za osiše v Tuniziji totalno uničenje. kajti, kot naznanja zavezniki glavni stan, je imelo osiše 324 tisoč izgub.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.
Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 30

ŠEST NARODNIH PESMI za mešni zbor 30

ŠEST NARODNIH PESMI za mešni zbor 30

Frane Ventrini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 30

Verdo Juvanc—16 MLADIH LET. moški zbor 30

Peter Jerab—OSEM ZBOROV (mešni in moški) 30

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj šolci je šolci; Kam mi, fantje, drev v vas potemo 30

OSKAR DEV:
Šešna, ljubca moja; Ko ptičica na tulo gre; Šolci; Moj očka na konjčka dva; Dobiv sem plesence; Šolci; Je vplutla luč 30

EMIL ADAMIČ:
Mojna devojka (belokranjska); Vse noči pri potoci 30

VASILJI MIRK in A. GROHMING:
Vetrč; Po gradini 30

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N.Y.

PETER JERAB: Peto roba: VASI-LIJ MIRK: Podokolica 30

ZORKO PRELOVEC:
Le enkrat še 30

Slava dela 30

HR. VOLARIČ: Hodovalci: JOS PAVOČ: Potrkan ples 30

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska Ura, (Holmar) 30

Orlovski blunje (Vodopivec) 30

Slovenski akordi, 22 melodij in moških zborov (Kari Adamič) 30

Trije mešni zbori (Glasbena Matica) 30

V plemeniti noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Bastin) 30

Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 30

Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 30

Naši himni, dvoglasje 30

Goroli odzivi, (Lahman), II. svezek, moški zbor 30

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpora slovenskih narodnih pesmi za tamburice, složil Mar ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburice zbor (Bajuk) 75

Bom del na planinci, (Bajuk), podpora 30

ZA CITE:

Padec na citra — s svrski — (Košljaki) 30

ZA KLAVIR:

Buri prišlo. — Horstata — 30

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUISA ADAMIČA ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

St., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

NEBO GORI

ROMAN. — Spisal: IVAN ALBRECHT.

32

"Grevi!" strese Miha z glavo in gresta. Cija skoraj ne more verjeti očem, ko ju zagleda. Ko jima postreže, se previdno ozre na vse strani, preden prisede.

"Danes je naš stari kakor veter. Brez prestanka je na poti. Miha posluša in vedno bolj mu gine rahlo upanje, ki a je nevede še prinesel s seboj. Da se je nameril Kurt pri Meti urezal. Tedaj pravi Cija:

"Se dobro, da vas niso že prijeli. Malo pred pogrebom bil tu Kornbrenner z orožnikom. Bil je razkačen ali pa nikan, ko pa sta se s Kleberjem vse domenila, se je razkoračil na —"

"Kaj je rekel?" hlastneta Foltan in Miha ukratu.

"Se bomo pili, gospod Kleber," zardi Cija in se zdrzne.

"Joj, tega vama ne bi bila smela povedati."

"Saj to sva hotela slišati," trdo spusti Miha pest na mizo.

"Morda želita gospoda kaj prigrizka?" naglo vstane Cija in z osladkanim glasom našteva dobrote Kleberjeve kuhinje; kajti v veži se je vzdramil znan korak.

"Pa drugič," vstaneta Foltan in Miha in njuni koraki odmevajo, ko odhajata, kakor udarci težkih kladiv.

"Sto vragov," pihla oštr, ki prihaja s Hubermanom na vrt, "rogovlasti avskulant je vse pokvaril. In kaj delajo žandarji, da niso tega razbojniškega tepea še vtaknili v luknjo? Vse skupaj je drhel, ki bi samo črila in si madevala lavorike, a kadlar je treba delati, vse zmedli."

"Ali niste zadnjič rekli, kako odličen človek je avskulant?" se zlobno nasmeje nadlogar.

"Nikar mi se vi ne jezite! Kje sem si pa mogel misliti, da bo zlodej tako neroden in se bo dal pretepati od take smeti? Skoraj zasluži, da bi mu jih človek naštel na zadnjo plat."

"Da, da, smeti so včasih vražje! Če se jih nabere preveč, lahko začne človeku pohajati sapa v njih."

Kleber jezno zamahne z roko.

"Cija, ali se ni bilo nič tistega vašega šivankarja?"

"Jaz nimam nočnega," se jezno vztrajna dekle.

"No, lepa je ta. Že takinje raste greben," se obrne gospodar proti nadlogarju in ukaže dekli, naj takoj stopi na Dole.

"Da je važno, reci, razumeš! In neutegoma naj pride!"

"Vsaj pooblastilo za notarja ni mora podpisati," si oštr otira znoj. "Ves dan se peham zavoljo te neumnosti."

"Tako torej gospodari Satan," se vzravna Miha. "Šimen in Meta sta brez duše."

"Da, zdaj čisto razumem!" skuša Foltan ostati miren. "Kleber se je zaklel, da nas vse pogazi. Šimen pa se je odtrgal od nas. Sedl hoče pomagati, pa se je onim vrzel pod noge."

"Kleberja razumem. To je volk, ki je prišel po plen! Toda Šimen in Meta — nevesta?"

"Tako je!" stiska Foltan pesti. "Oni imajo moč, oblast in denar. Pekelnska vojska v napadu. Mi imamo samo svoj bore košček zemlje in ljubezni do nje. Svojo vročo kri imamo ki nas vodi. Kdor ogluš in ne sliši več, kako kličejo zemlja, ljubezen in kri, je po njem. Gnilo jabolko je, ki okuži še drugo sadje, če ga veter dovolj zgodaj ne odtrga in ne vrže v kraj."

Ko prideta z bratrancem v goraji del trga, se Miha domisli.

"Bi me hotel malo počakati?"

In zavije v župnišče.

"Tako", se naglo vrne, "zdaj naj kancelist naroči oklice."

"Ali je gospod Šimen še doma?" ju dohiti Kleberjeva dekla. "Naš gospod so rekli, da mora takoj priti, ker je strašno važno. Štantipe so rekli, če je le doma."

"Kar požuri se in mu povej," zagodrnja Foltan.

"Čemu nisi rajši rekla, da ga ni doma?" ga pokara bratranec, ko dekla odhiti dalje.

"Ker bi ne imelo pomena. Kar se mora zgoditi, naj se zgodi. Bolje danes, kakor jutri. Samo tebe prosim, da popaziš na Mojco in domačijo. Reva bo čisto iz uma, ko izve. Molče zavijeta s česte po bližnjici na vas in malo pred prvo bajto že srečata Šimna."

"Kod tako dolgo hodiš, Miha? Meta te že nestrpno pričakuje."

"Prav, prav, Šimen. Samo tebi sem šel izgladit pot."

"Si pa res skrben," preblodi Šimen, medtem ko Foltan že navrtje:

z "Kar požuri se! Tvoji te željno pričakujejo!"

In gredo vsaksebi. Šimen majavo proti trgu, Foltan liki dva tršata stebra na vas, kot da je udaril med nje turški meč.

Gomilarjeva bajta je polna negotovosti. Vsi sledovi smrtne obiska so že izginili in skozi odprta okna diha v sobo poletno zdravje, vendar čutijo dekleta, kakor da niha izpod tropa težak kamen nad njimi.

"Ako izve!" se kakor ognjena kača neprestano vrtinči pred Meto. Z eno samo besedo bi presekala mrežo. Kaj ji hoče gorjanski Miha Gomilar, ko ve, da Meta ne mara postati hribovska kmotica?

"Kod neki hodita?" je Hani že dolgčas.

"Pa je res čudno," se ozre Meta na vrt. In vase: "Tale doktorjeva — da je le ni sram! Žena, pa še oprezuje za fanti. Lisica nevoščljiva še zraši ni utegnila prav toliko je zavisti v njej. In županovo Hildo vlača s seboj, da bi se zakrila. Mar je Kurtu Hilde in doktorjevih sledi!"

"Hvala Bogu," jo v mislih zmoti Mojca, "končno sta se le spomnila, kod peje pot domov."

Spredaj za mizo se olajšano pretegne Nana:

"Vidva pač res hodita! Kakor grošnik na Višarje."

(Nadaljevanje prihodnjia.)

Dopisni kotiček slovenske šole

A TOAST.

(Prešeren 1800-1849 is the classical poet of Slovenia. The German censorship banned the publication of this poem in Prešeren's lifetime. In the present war, stanzas 3 and 4 have been circulated in an underground pamphlet, of which a copy was on view in London at the exhibition of the European underground press.)

1. Once more the vines have thriven,
my friends, and the sweet wine brims high
whose use is to enliven
the veins and clear both heart and eye,
to drive care
everywhere —
and kindle courage from despair.
2. Who shall be first in favour?
What first toast crown this happy scene?
Our native land, God save her,
and all who call themselves Slovenes
All are one
Blood and bone
who the same glorious Mother own.
3. May the clouds roll in thunder
and strike with doom our every foe;
free as our fathers found her
may our dear homeland forward go;
and may all
held in thrall
set from their limbs the fetters fall.
4. One mind, one joy, one healing,
temper prevail throughout the land;
all of Slov race and feeling
up and put hand in comrade's hand;
in that hour
shall sovereign power,
honour and plenty be our dower.
5. And you, fair flowers, God bless you,
our young and unfolding womanhood!
Earth has no nobler issue
than maiden of our Slovene blood.
Of your thighs
shall arise
sons which shall scourge our enemies.
6. You of our future story,
young men yours the next toast we give;
long may our country's glory
in your heart untainted live!
She shall thus,
though time pass, find strong defenders after us.
7. Say now — God save all nations
who long to see that shining day
when, from earth's farthest stations,
warfare and strife are swept away.
They, as we,
shall be free,
nor fiend, but friend, our neighbor be.
8. And now, friends, after others,
ourselves — come! send the last toast round! —
who have borne ourselves as brothers
because our hearts and minds are sound.
May God spare
for many a year
each and every good man here!

(From Kennet Mathews book.
"Portrait of a Small Nation.")

ZDRAVLJICA

(Frances Prešeren 1800-1849 je slovenski poet-klasik. Nemška cenzura je prepovedala izdajo "Zdravljice" za časa Prešernovega življenja. Danes — približno sto let kasneje — so Slovenci ponatisnili tretjo in četrti kitico Prešernove "Zdravljice" in jo razširili v podzemskem letaku v vzpodbudo proti okupatorjem. En iztis takega letaka je bil na razstavi podzemskega časopisa v Londonu.)

1. Prijatelji, obrodile
so lre vince nam sladko,
ki nam oživlja žile,
sree fazjasi in oko,
ki vtopi vse skrbi,
v potrtih prsih up budi.
2. Komu najprej veselje
zdravljice bratje, čmo zapeti?
Bog našo nam deželo
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse, kar nas je
sinov sloveče matere!
3. V sovražnike z oblakov
rodu naj našga treščil grom;
prost, ko je bil očetov,
naprej naj bo Slovencev dom,
naj zdrobe njih roke
si spono, ki jim še teže!
4. Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrok, kar ima klava
vsi naj si v roke sačajo,
da oblast in z njo čast,
ko prej, spet naša bosta last!
5. Bog živi vse Slovence,
prelepe zlahtne rožice;
ni take je mladenke,
ko naše je krvi dekle;
naj sinov zaroč nov
iz vas bo strah sovražnikov!
6. Mladenčji, zdaj se pije
zdravljica vaše, vi naš up
ljubezni domačije
noben naj vam ne vsmrtni strup;
ker zdaj vas kakor nas,
jo srčno braniti kliče čas!
7. Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
ko kjoder sonez hodi,
prepir iz sveta bo pregnan.

ko rojak prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!
8. Na zadnje še, prijatelji,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrali,
ko dobro v srcu mislimo
dokaj daj naj živi
vsak, kar nas dobrih je ljudi!

H KONCU ŠOLE.

V nedeljo 23. maja bomo zaključili našo Slovensko šolo in mislim, da se bomo z veseljem spominjali naših ur skupaj. Kaj zato, če nismo imeli na razpolago pripravnega učnega prostora, ne zadestnih knjig, ker jih pač dobiti ni mogoče, niti ne prav pripravnega prostora, kamor bi za stalno obešili table, da bi jih ne bilo treba vedno sproti vlačiti iz zaboja.

Vse take neprimlik se sprejedaajo, če je prostor velik in se da tako veselo skakati gor pa dol — kaj pravijo, ta mlajši? Bile so to vesele urice za živahno mladost, a jaz bi bila včasih raje videla, da bi bili malo bolj obsedeli na svojih mestih.

Pa se vkljub temu nič ne pritožujem, kadar sem koga poklicala, naj pride takoj nazaj k mizi, je tudi prišel ali prišla in tako smo se ves čas prav dobro razumeli.

Napravili smo tudi skupen izlet v New York Central Park in nekaj smo govorili zadnjič, in kaj smo govorili, če bi se da pojdemo v soboto, 29. maja skupaj v znani veliki muzej naravne zgodovine (Museum of Natural History.)

Tekom šolske dobe smo si postali dobri prijatelji in prijateljice. Lepo je bilo priti ob sobotah skupaj, se učiti kaj pokramljati, si tolmačiti to in ono, kar se je zdelo težko umljivo z ozirom na razumevanje našega ali pa angleškega jezika.

In koliko je tistih vprašanj, na katere ni bilo prilike dati zadostnega odgovora, ker ni bilo dovolj časa na razpolago za vse. Radi tega pa upam, da pridemo na jesen spet skupaj in spet začnemo s šolo.

To pot bo veliko lažje, ker se že poznamo, že nekaj znamo in bomo tako marsikaj preuredili in izboljšali.

Pa še na nekaj bi hotela opozoriti — naše lepe punčke so ostale v škafli. Nismo jim naredili narodnih nošic. Jaz sem bila zelo zaposlena in nišim imela časa za vse. Ostale učiljice so menda tudi imele delo s pravimi nošami za dekleta.

Ne bilo bi napačno, če bi se da pojdemo v soboto, 29. maja skupaj v znani veliki muzej naravne zgodovine (Museum of Natural History.)

ni. Vseeno, misliti moramo malo na to stvar.

In h koncu tega dopisa za "Kotiček" bi bilo najbrž umestno izreči "Glasu Naroda" zahvalo za prostor, ki smo ga vedno imeli na razpolago v listu. Urednik se je tudi potrudil da nas je učil peti — vsi listu so nam šli na roko, če je bilo treba kaj urediti pri programih, oglaših, klisejih, itd.

Vsem skupaj torej lepa zahvala in upamo, da nam ostane list naklonjen tudi v bodoče. Sicer bi bilo jako lepo, če bi se učenci in učence oglašili s svojimi dopisi v "Kotičku" tudi takom počitnic, ter nam povedali, kako je bilo na počitnicah kje zunaj na deželi, itd.

Šola izreka zahvalo gospe Furianovi, Miss Bredi Krek, Aljošu Furlan za poštovno delovanje pri naši Slovenski šoli. Nobeden od nas ni pričakoval, niti vprašal za plačilo pri tem delu, bili smo veseli, da je bilo zanimanja dovolj, da smo vzdržali eno celo šolsko leto. To je bilo plačilo za naš trud. Slovenski starši pa naj za prihodnje leto poskrbe, da se bo nadaljevalo z delom, ki smo ga začeli. Škoda bi bilo popustiti lepo začeto stvar.

Torej na svidenje v nedeljo ob 5. popoldne v Slovenskem domu v Brooklynu.

A. P. K.

P. S. — Otroci, ne pozabite na vaje v soboto, 22. maja! Pridite že opoldne, da bomo dvakrat vse ponovili.

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOVI Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta — abecedni seznam dežel, provinc — navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov — navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav — v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE — 45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE — Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

VSEBINA ATLASA

Zemljepisni svetovni odbor je izbral izmed več tisoč slik samo najboljše barvane slike. Ta zbirka je tako popolna, da je za vsakega neobhodno potrebna, tokom vojne in po vojni. Vključeni so naslednji zemljevidi: — svet, Evropa (danes), srednja Evropa (ob izbruhu vojne), Angliško otokje, Francija, Nemčija, Italija, Švic, Holandska, Belgija, Švedska, Norveška, Danska, Unija sovjetskih socialističnih republik, Bolgarska, Rumunska, Jugoslavija, Grška, Albanija, Azija, Turčija, Sirija, Libanon, Arabija, Vzhodno Indijsko otokje in Malajski polotok, Indija, Burma, Kitajska, Japonska, Pacifik, Južna Amerika (severni del), Južna Amerika (južni del), Afrika, Severna Amerika, Kanada, Združene države, Mehika, Srednja Amerika in Zapadna Indija.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzora

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, tina namen rešiti marsikatera nesprotjost in vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladate svetovnega znanja in podajajo razsebnost zemlje, prvine sobnega sestava, pokrajine in globočino oceanov in jezer, dolgotrajnejših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.